

فهرست

پیشگفتار	۱
باب اول - اشخاص مشمول مالیات	۳
باب دوم - مالیات بر دارایی	۵
فصل اول: مالیات سالانه املاک	۵
فصل دوم: مالیات مستغلات مسکونی خالی	۵
فصل سوم: مالیات بر اراضی بایر	۵
فصل چهارم: مالیات بر ارث	۶
فصل پنجم: حق تمبیر	۲۳
باب سوم - مالیات بر درآمد	۲۹
فصل اول: مالیات بر درآمد املاک	۲۹
فصل دوم: مالیات بر درآمد کشاورزی	۴۹
فصل سوم: مالیات بر درآمد حقوق	۵۰
فصل چهارم: مالیات بر درآمد مشاغل	۵۷
فصل پنجم: مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	۷۰
فصل ششم: مالیات درآمد اتفاقی	۸۴
فصل هفتم: مالیات بر جمع درآمد ناشی از منابع مختلف	۸۷
باب چهارم - در مقررات مختلفه	۸۹
فصل اول: معافیت ها	۸۹

۱۱۲	فصل دوم: هزینه‌های قابل قبول و استهلاک
۱۲۱	فصل سوم: قرائن و ضرایب مالیاتی
۱۲۳	فصل چهارم: مقررات عمومی
۱۴۳	فصل پنجم: وظایف مؤدیان
۱۴۷	فصل ششم: وظایف اشخاص ثالث
۱۵۳	فصل هفتم: تشویقات و جرایم مالیاتی
۱۶۱	فصل هشتم: ابلاغ
۱۶۵	فصل نهم: وصول مالیات
۱۶۹	باب پنجم - سازمان تشخیص و مراجع مالیاتی
۱۶۹	فصل اول: مراجع تشخیص مالیات و وظایف و اختیارات آن‌ها
۱۷۶	فصل دوم: ترتیب رسیدگی
۱۸۰	فصل سوم: مرجع حل اختلاف مالیاتی
۱۸۸	فصل چهارم: شورای عالی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن
۱۹۳	فصل پنجم: هیئت عالی انتظامی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن
۱۹۵	فصل ششم: دادستانی انتظامی مالیاتی و وظایف و اختیارات آن
۲۰۹	پیوست‌ها
۲۱۱	پیوست ۱- قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲
۲۱۱	فصل اول- تعاریف و کلیات
۲۱۵	فصل دوم- ماخذ، نرخ و نحوه محاسبه
۲۱۹	فصل سوم- معافیت‌ها
۲۲۹	فصل چهارم- وظایف و تکالیف مودیان و اشخاص ثالث
۲۳۵	فصل پنجم- ساختار سازمانی مالیات بر ارزش افزوده، وظایف و اختیارات آن
۲۳۷	فصل ششم- مالیات کالاهای خاص
۲۴۱	فصل هفتم- مالیات و عوارض خاص
۲۵۲	فصل هشتم- جریمه‌ها
۲۵۴	فصل نهم- تخصیص، انتقال و توزیع مالیات
۲۶۰	فصل دهم- سایر مقررات

فهرست

هفت

- پیوست ۲- سایر مقررات مالیاتی مرتبط ۲۸۷
- ۱- احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور ۲۸۷
- ۲- احکام مالیاتی قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۳۱۰
- ۳- احکام مالیاتی بودجه سال ۱۳۹۸ کل کشور ۳۲۷
- ۴- قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان ۳۳۹
- ۵- احکام مالیاتی قانون حمایت از حقوق معلولان ۳۶۰
- ۶- احکام مالیاتی قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۶-۱۴۰۰) ۳۶۱
- ۷- احکام مالیاتی قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور ۳۷۴
- ۸- احکام مالیاتی قانون تأسیس اداره مدارس و مراکز آموزشی و پرورشی غیردولتی ۳۸۶
- ۹- احکام مالیاتی قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ۳۸۷
- ۱۰- احکام مالیاتی قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) ۳۹۷
- ۱۱- احکام مالیاتی قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات ۴۰۷
- ۱۲- ماده ۳ از قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد ۴۰۹
- ۱۳- احکام مالیاتی قانون برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۴۱۱
- ۱۴- احکام مالیاتی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات با اصلاحات موضوع ماده (۴۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر ۴۲۱
- ۱۵- احکام مالیاتی قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ۴۲۷
- ۱۶- احکام مالیاتی قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ۴۲۹
- ۱۷- احکام مالیاتی قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران ۴۳۱
- ۱۸- ماده (۱۳) از قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری

- اسلامی ایران ۴۳۲
- ۱۹- قانون الحاق کمیته امداد امام خمینی (ره) و جمعیت هلال احمر به فهرست
 نهادها و مؤسسات مشمول ماده (۱۷۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم .. ۴۳۴
- پیوست ۳- آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها ۴۳۵
- ۱- آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۶) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۴۳۵
- ۲- آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۴) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۴۴۱
- ۳- آیین‌نامه اجرایی ماده (۷۷) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۴۴۶
- ۴- آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده (۹۵) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ... ۴۵۱
- ۵- آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰۷) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۴۷۱
- ۶- آیین‌نامه ذخائر فنی مؤسسات بیمه موضوع تبصره (۱) ماده (۱۰۹) قانون
 مالیات‌های مستقیم ۴۷۶
- ۷- آیین‌نامه اجرایی بند (ز) ماده (۱۱۱) قانون مالیات‌های مستقیم ۴۸۴
- ۸- آیین‌نامه اجرای بندهای "الف و ب" ماده ۱۲۷ قانون مالیات‌های مستقیم ۴۸۷
- ۹- آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم مصوب .. ۴۸۹
- ۱۰- آیین‌نامه اجرایی بند (د) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۵۰۰
- ۱۱- دستورالعمل اجرایی بند (س) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های
 مستقیم ۵۰۲
- ۱۲- اصلاح آئین‌نامه اجرایی ماده (۱۳۴) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم . ۵۰۵
- ۱۳- آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات‌های
 مستقیم ۵۰۸
- ۱۴- دستورالعمل اصلاحی موضوع ماده (۱۲) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) ماده
 (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم ۵۱۷
- ۱۵- آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴۴) قانون مالیات‌های مستقیم ۵۲۵
- ۱۶- آیین‌نامه اجرائی بند «ب» جز (۲) ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم . ۵۲۷
- ۱۷- آیین‌نامه اجرایی مقررات جز (ه) بند (۲) ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های
 مستقیم ۵۲۹
- ۱۸- آیین‌نامه اجرایی بند (۸) ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم ۵۳۰

فهرست

نه

- ۱۹- آیین نامه اجرایی بند (۹) ماده (۱۴۸) قانون مالیات های مستقیم ۵۳۲
- ۲۰- آیین نامه اجرایی موضوع بند (۱۱) ماده (۱۴۸) قانون مالیات های مستقیم . ۵۳۴
- ۲۱- مقررات و ضوابط اجرایی ماده (۱۴۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم ۵۳۶
- ۲۲- آیین نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۱۴۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم ۵۶۱
- ۲۳- آیین نامه اجرایی ماده (۱۶۵) قانون مالیات های مستقیم ۵۶۶
- ۲۴- اصلاح آیین نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۱۶۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم ۵۶۹
- ۲۵- آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۶۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم ۵۸۱
- ۲۶- آیین نامه های اجرایی موضوع تبصره (۵) ماده (۱۶۹) مکرر قانون مالیات های مستقیم ۵۹۲
- ۲۷- اصلاحیه ضوابط اجرایی موضوع ماده (۱۷۲) قانون مالیات های مستقیم .. ۶۰۱
- ۲۸- آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۴) اصلاحی ماده (۱۸۱) قانون مالیات های مستقیم ۶۰۷
- ۲۹- آیین نامه اجرایی تبصره (۴) ماده (۱۸۷) اصلاح قانون مالیات های مستقیم ۶۱۵
- ۳۰- آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۱۸) قانون مالیات های مستقیم ۶۲۲
- ۳۱- آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۱۹) قانون مالیات های مستقیم ۶۴۵
- ۳۲- آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۶) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان ۶۸۰
- ۳۳- دستورالعمل ماده (۱۲) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان ۶۸۴
- ۳۴- دستورالعمل موضوع تبصره (۱) ماده (۱۹) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان ۶۸۹
- ۳۵- دستورالعمل موضوع ماده (۲۰) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان ۶۹۱
- ۳۶- آیین نامه موضوع ماده (۲۶) قانون پایانه های فروشگاه های و سامانه مؤدیان ۶۹۴

- ۳۷- احکام بند (ت) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور ۷۰۶
- ۳۸- تعیین مصادیق هزینه‌های قابل قبول مالیاتی طرح یا پروژه‌های عمرانی ۷۰۹
- ۳۹- نصاب معاملات موضوع ماده (۳) قانون برگزار مناقصات مصوب هیئت
وزیران ۷۱۳

پیشگفتار

قانون مالیات‌های مستقیم در ۱۳۶۶/۱۲/۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و از ابتدای سال ۱۳۶۸ به اجرا درآمد. با تحولات سریع در اقتصاد کشور تغییراتی در این قانون نوپا ضرورت یافت که در سال ۱۳۷۱ و بعداً در سال ۱۳۸۰ در آن ایجاد شد. همچنین طی چند سال گذشته نیز الحاقاتی از قوانین و مقررات دیگر به آن افزوده یا موادی از آن حذف شد. در سال ۱۳۹۱ وزارت امور اقتصادی و دارایی لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم را با تعداد چهار و سه ماده و تبصره‌های آن پیشنهاد کرد و مورد تصویب هیئت وزیران قرار گرفت و با قید یک فوریت در ۱۳۹۱/۸/۱ تقدیم مجلس شورای اسلامی شد. دولت هدف از ارائه این اصلاحیه را دستیابی به رشد پایدار توأم با عدالت اقتصادی - به عنوان یکی از اهداف سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ و سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی - و توجه به تأثیر اصلاح نظام‌های کلیدی و محوری اقتصاد، کاهش اتکای بودجه دولت به عواید حاصل از نفت و گاز، ارتقای جایگاه مالیات‌ها در تأمین منابع مالی دولت، پیش‌بینی تمهیدات ویژه برای دهک‌های مختلف درآمدی و همچنین پیش‌بینی تغییرات قانونی در طرح جامع نظام مالیاتی دانست.

قید یک فوریت لایحه مذکور در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۱/۸/۳ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید. پس از طرح لایحه در کمیسیون اقتصادی مجلس و اعمال تغییراتی در محتوای آن، لایحه اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم به شکل ماده واحده‌ای حاوی تعداد شصت و چهار بند در ۱۳۹۲/۱۰/۲۵ برای رأی‌گیری به صحن علنی مجلس تقدیم شد. با همزمانی تصویب قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و پیش‌بینی برخی اصلاحات در قانون مالیات‌های مستقیم از جمله حذف مواد ۱۳۲ و ۱۳۸ و الحاق ماده ۱۳۸ مکرر، ماده واحده مذکور در جلسه

علنی مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۵ با اصلاح مجدد به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و برای اعلام نظر به شورای نگهبان تقدیم شد. شورای نگهبان طی دو مرحله بررسی مواردی را نیازمند بازنگری و تغییر دانست که در نهایت قانون ماده واحده اصلاح مواد از قانون مالیات‌های مستقیم در ۱۳۹۴/۴/۳۱ با شصت بند به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و مورد تأیید شورای نگهبان نیز قرار گرفت. تغییرات مهم اصلاحیه اخیر شامل عناوین زیر است:

- ۱- تغییر در فرایند مالیات بر ارث و ساده‌سازی آن برای مؤدیان مالیاتی
- ۲- ایجاد عدالت مالیاتی و همسان‌سازی در نحوه مالیات‌ستانی از مشاغل و همچنین روش رسیدگی بر پایه اطلاعات و مستندات
- ۳- تغییر اساسی در معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی و معدنی و نیز صنعت حمل و نقل و ایرانگردی و جهانگردی از طریق تشویق به سرمایه‌گذاری سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی
- ۴- احیای پایگاه‌های اطلاعات مالیاتی از طریق پایگاه‌های اطلاعاتی دولتی و خصوصی برای اصلاح تشخیص مالیات و تبیین عدالت مالیاتی
- ۵- برطرف شدن ضعف ضمانت اجرایی قانون با تعریف قانونی جرم و مجرمان مالیاتی

به دلیل کثرت اصلاحات طی سال‌های قبل و اصلاحات اخیر در این کتاب برای اولین بار، از دو رنگ قلم در نگارش متن استفاده شده است تا امکان تمایز اصلاحیه اخیر فراهم شود. همچنین تمامی متون حذف‌شده در پانویس ذکر شده است تا در دسترس پژوهشگران، استادان، دانشجویان و همچنین مسئولان و مؤدیان مالیاتی برای محاسبه و بررسی مالیات‌های قبل و بعد از سال ۱۳۹۵ قرار گیرد. در پیوست، قانون مالیات بر ارزش افزوده و مواردی از قوانین و مقررات دیگر که به نحوی به موضوع مالیات مرتبط است و اهمیت بیشتری دارد درج شده است تا خوانندگان محترم امکان آگاهی از سایر مقررات مالیاتی خارج از مفاد قانون مالیات‌های مستقیم نیز داشته باشند. ویرایش فنی این مجموعه را در چاپ پنجم و ششم جناب آقای بلال شمسی اسفنجانی به عهده داشتند که صمیمانه از ایشان تشکر می‌کنم.

محسن ابراهیمی

Ebrahimimofrad@yahoo.com
Accounting.shamsi@gmail.com

محسن ابراهیمی:
بلال شمسی:

باب اول

اشخاص مشمول مالیات

ماده ۱- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات می‌باشند:

- ۱- کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به اموال یا املاک خود واقع در ایران طبق مقررات باب دوم.
- ۲- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌نماید.
- ۳- هر شخص حقیقی ایرانی مقیم خارج از ایران نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران تحصیل می‌کند.
- ۴- هر شخص حقوقی ایرانی نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می‌نماید.
- ۵- هر شخص غیر ایرانی (اعم از حقیقی یا حقوقی) نسبت به درآمدهایی که در ایران تحصیل می‌نماید و همچنین نسبت به درآمدهایی که بابت واگذاری امتیازات یا سایر حقوق خود و یا دادن تعلیمات و کمک‌های فنی و یا واگذاری فیلم‌های سینمایی (که به عنوان بها یا حق نمایش یا هر عنوان دیگر عاید آن‌ها می‌گردد) از ایران تحصیل می‌کند.

ماده ۲- اشخاص زیر مشمول پرداخت مالیات‌های موضوع این قانون نیستند:

۱. به موجب ماده یک قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۲۷/۱۱/۱۳۸۰، متن ماده و تبصره‌های آن تغییر یافت.

۱. وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی؛

۲. دستگاه‌هایی که بودجه آن‌ها وسیله دولت تأمین می‌شود.

۳. شهرداری‌ها.

۴- بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی دارای مجوز از طرف حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری.

تبصره ۱- شرکت‌هایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن‌ها متعلق به اشخاص و مؤسسه‌های مذکور در بندهای فوق باشد، سهم درآمد یا سود آن‌ها مشمول حکم این ماده نخواهد بود. حکم این تبصره مانع استفاده شرکت‌های مزبور از معافیت‌های مقرر در این قانون، حسب مورد، نیست.

تبصره ۲- درآمدهای حاصل از فعالیت‌های اقتصادی از قبیل فعالیت‌های صنعتی، معدنی، تجاری، خدماتی و سایر فعالیت‌های تولیدی برای اشخاص موضوع این ماده، که به نحوی غیر از طریق شرکت نیز تحصیل می‌شود، در هر مورد به طور جداگانه به نرخ مذکور در ماده (۱۰۵) این قانون مشمول مالیات خواهد بود.

مسئولان اداره امور در این گونه موارد نسبت به سهم فعالیت مذکور مکلف به انجام دادن تکالیف مربوط طبق مقررات این قانون خواهند بود. در غیر این صورت نسبت به پرداخت مالیات متعلق با مودی مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

تبصره ۳- حذف شد.

۱. به موجب بند (۱) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن، مذکور به عنوان بند (۴) به ماده (۲) قانون الحاق گردید.

۲. به موجب بند (۱) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، تبصره (۳) ماده (۲) به شرح زیر حذف شد.

تبصره ۳- معافیت مالیاتی این ماده برای مواردی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری است

باب دوم

مالیات بر دارایی

فصل اول: مالیات سالانه املاک

مواد ۳ الی ۹ حذف شد.^۱

فصل دوم: مالیات مستغلات مسکونی خالی

مواد ۱۰ و ۱۱ حذف شد.^۲

فصل سوم: مالیات بر اراضی بایر

مواد ۱۲ الی ۱۶ حذف شد.^۳

۱. به موجب ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، مقررات مربوط به وصول مالیات سالانه املاک (موضوع متن قبلی مواد (۳) الی (۹) حذف شد.

۲. به موجب ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، مقررات مربوط به وصول مالیات مستغلات خالی (موضوع متن قبلی مواد ۱۰ و ۱۱) حذف شد.

۳. الف) به موجب ماده (۲) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، مقررات مربوط به وصول مالیات بر اراضی بایر (موضوع متن قبلی مواد ۱۲ الی ۱۶) حذف شد.

ب) به موجب ماده (۱۵) قانون ساماندهی از تولید و عرضه مسکن مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵، اراضی بایر با کاربری مسکونی در محدوده شهرهایی که دولت تعیین می‌کند سالانه مشمول مالیات به نرخ دوازده درصد (۱۲٪) بر مآخذ ارزش معاملاتی می‌باشد. مالکان این قبیل اراضی مکلف‌اند مالیات بر اراضی بایر خود را هر سال با تسلیم اظهارنامه مالیاتی مربوط تا آخر اردیبهشت ماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل وقوع ملک تسلیم و مالیات متعلق را ظرف همین مدت پرداخت نمایند. تبصره ۱- مالکینی که خود یا افراد تحت تکفل آنها فاقد مسکن بوده و مالک یک یا چند قطعه اراضی بایر باشند تا سقف یک هزار متر مربع مشمول پرداخت مالیات موضوع این ماده نخواهند بود.

←

فصل چهارم: مالیات بر ارث

ماده ۱۷-۱ اموال و دارایی‌هایی که در نتیجه فوت شخص اعم از فوت واقعی یا

فرضی انتقال می‌یابد، به شرح زیر مشمول مالیات است:

۱- نسبت به سپرده‌های بانکی، اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار به استثنای موارد مندرج در بند (۲) این ماده و سودهای متعلق به آنها و

→ تبصره ۲- آن دسته از زمین‌های بایری که به تشخیص شهرداری محل یا مراجع ذی‌صلاح با موافقت قانونی ساخت و ساز مواجه باشند از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.

تبصره ۳- شهرداری‌ها موظفاند از تاریخ تصویب این قانون ظرف مدت شش ماه اراضی بایر با کاربری مسکونی مشمول این ماده واقع در محدوده شهرداری خود را شناسایی و مشخصات کامل آن را به حوزه مالیاتی محل اعلام نمایند.

تبصره ۴- در مواردی که انتقال، قهری است تا زمانی که کوچکترین فرد انتقال‌گیرنده کمتر از بیست سال سن داشته باشد زمین مورد نظر مشمول مالیات موضوع این ماده قانون نخواهند بود.

۱. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب، ۹۴/۴/۳۱، متن مذکور با تبصره‌های مربوط جایگزین متن زیر شد.

ماده ۱۷- هرگاه در نتیجه فوت شخصی اعم از فوت واقعی یا فرضی اموالی از متوفی باقی بماند به شرح زیر مشمول مالیات است:

۱- در صورتی که متوفی یا وارث یا هر دو ایرانی مقیم ایران باشند نسبت به سهم الارث هر یک از وراثت از اموال مشمول مالیات بر ارث موضوع ماده (۱۹) این قانون واقع در ایران یا در خارج از ایران پس از کسر مالیات بر ارثی که بابت آن قسمت از اموال واقع در خارج از ایران به دولت محلی که مال در آن واقع گردیده پرداخت شده است به نرخ مذکور در ماده (۲۰) این قانون.

۲- در صورتی که متوفی و وارث هر دو ایرانی مقیم خارج از ایران باشند سهم الارث هر یک از وراثت از اموال و حقوق مالی متوفی که در ایران موجود است به نرخ مذکور در ماده (۲۰) این قانون و نسبت به آن قسمت که در خارج از ایران وجود دارد پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع مال پرداخت شده است به نرخ بیست و پنج درصد (۲۵٪).

۳- در مورد اتباع خارجی و سایر موارد نسبت به آن قسمت از اموال و حقوق مالی متوفی که در ایران موجود است کلاً مشمول مالیات به نرخ مذکور در ماده (۲۰) این قانون برای وراثت طبقه دوم.

مالیات بر ارث

۷

همچنین سود سهام و سهم‌الشرکه تا تاریخ ثبت انتقال به نام وراث و یا پرداخت و تحویل به آنها به نرخ سه درصد (۳٪)

۲- نسبت به سهام و سهم‌الشرکه و حق تقدم آنها یک‌ونیم (۱/۵) برابر نرخهای مذکور در تبصره (۱) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳) مکرر این قانون طبق مقررات مزبور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۳- نسبت به حق‌الامتیاز و سایر اموال و حقوق مالی که در بندهای مذکور به آنها تصریح نشده است، به نرخ ده درصد (۱۰٪) ارزش روز در تاریخ تحویل یا ثبت انتقال به نام وراث

۴- نسبت به انواع وسایل نقلیه موتوری، زمینی، دریایی و هوایی به نرخ دو درصد (۲٪) بهای اعلامی توسط سازمان امور مالیاتی کشور در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۵- نسبت به املاک و حق واگذاری محل یک‌ونیم (۱/۵) برابر نرخهای مذکور در ماده (۵۹) این قانون به مأخذ ارزش معاملاتی املاک و یا به مأخذ ارزش روز حق واگذاری حسب مورد، در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث

۶- نسبت به اموال و دارایی‌های متعلق به متوفی ایرانی که در خارج از کشور واقع شده است پس از کسر مالیات بر ارثی که از آن بابت به دولت محل وقوع اموال و دارایی‌ها پرداخت شده است به نرخ ده درصد (۱۰٪) ارزش ماترک که مأخذ محاسبه مالیات بر ارث در کشور محل وقوع مال قرار گرفته است. در صورت عدم شمول مالیات بر ارث در کشور مزبور به مأخذ ارزش روز انتقال یا تحویل به نام وراث

تبصره ۱- محاسبه و اخذ مالیات بر ارث در مورد متوفیان قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون (۱۳۹۵/۱/۱) اعم از اینکه پرونده مالیاتی برای آنها تشکیل شده یا نشده باشد، مشمول حکم این ماده نخواهد بود.

تبصره ۲- نرخ‌های مذکور در این ماده مربوط به وراث طبقه اول است. در صورتی که وراث طبقات دوم و سوم باشند، نرخ‌های مذکور در این ماده به ترتیب دو و چهار برابر خواهد شد.

تبصره ۳- در صورتی که متوفی و وراث، تبعه خارجی باشند، اموال و دارایی‌های متوفی که در ایران واقع است، مشمول مالیات به نرخ وراث طبقه اول خواهد بود.

تبصره ۴- در مواردی که وراث سهم خود از اموال موضوع بندهای (۲)، (۴) و (۵) این ماده را به اشخاص ثالث یا وراث دیگر انتقال دهند، علاوه بر مالیات بر ارث به شرح این فصل، مشمول مالیات طبق مقررات فصول مربوط خواهند بود.

تبصره ۵- حقوق ناشی از عقود اجاره به شرط تملیک با بانک‌ها و سایر نهادهای مالی و اعتباری، نسبت به عرصه و اعیان املاک براساس ارزش معاملاتی در تاریخ ثبت انتقال به نام وراث محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۸- وراث از نظر این قانون به سه طبقه تقسیم می‌شوند:

۱. وراث طبقه اول که عبارت‌اند از: پدر، مادر، زن، شوهر، اولاد و اولاد اولاد؛

۲. وراث طبقه دوم که عبارت‌اند از: اجداد، برادر، خواهر و اولاد آن‌ها؛

۳. وراث طبقه سوم که عبارت‌اند از: عمو، عمه، دایی، خاله و اولاد آن‌ها.

ماده ۱۹- ^۱ حذف شد.

۱. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب، ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۱۹) و تبصره آن به شرح زیر حذف شد.

ماده ۱۹- اموال مشمول مالیات بر ارث عبارت است از کلیه ماترک متوفی واقع در ایران یا خارج از ایران اعم از منقول و غیر منقول و مطالبات قابل وصول و حقوق مالی پس از کسر هزینه کفن و دفن در حدود عرف و عادت و واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی و دیون محقق متوفی.

تبصره - بدهی که متوفی به وراث خود دارد در صورتی که مستند به مدارک قانونی بوده و اصالت

ماده ۲۰- حذف شد.^۱

ماده ۲۱- اموالی که جزء ماترک متوفی باشد و طبق قوانین یا احکام خاص، مالکیت آنها سلب و یا به صورت بلاعوض در اختیار اشخاص موضوع ماده (۲) این قانون قرار گیرد، با تأیید اشخاص مزبور از شمول مالیات بر ارث خارج و در صورتی که بابت سلب مالکیت عوضی داده شود، ارزش آن

→ آن مورد تأیید هیئت حل اختلاف مالیاتی قرار گیرد قابل کسر از ماترک خواهد بود. در مورد مهریه و نفقه ایام عده تأیید هیئت مذکور لازم نیست و در مورد وراث طبقه دوم و سوم کسر دیون منوط به آن است که متوفی تا تاریخ فوت خود دارای وراث از طبقه ماقبل حسب مورد بوده باشد. ۱. به موجب ماده (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۰) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۲۰- نرخ مالیات بر ارث نسبت به سهم الارث به شرح زیر است:

شرح	طبقه اول	طبقه دوم	طبقه سوم
تا مبلغ ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۵٪	۱۵٪	۳۵٪
تا مبلغ ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نسبت به مازاد ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱۵٪	۲۵٪	۴۵٪
تا مبلغ ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نسبت به مازاد ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۲۵٪	۳۵٪	۵۵٪
نسبت به مازاد ۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۳۵٪	۴۵٪	۶۵٪

از سهم الارث هر یک از وراث طبقه اول مبلغ سی میلیون (۳۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به عنوان معافیت کسر و مازاد به نرخ‌های مذکور مشمول مالیات می‌باشد. معافیت مذکور برای هر یک از وراث طبقه اول که کمتر از بیست سال سن داشته یا محجور یا معلول از کار افتاده باشند مبلغ پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال خواهد بود.

۲. به موجب بند (۳) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۱) اصلاح و متن زیر حذف شد.

ماده ۲۱- اموالی که جزء ماترک متوفی باشد و تا یک سال پس از قطعیت مالیات و غیر قابل رسیدگی بودن پرونده امر در مراجع مالیاتی طبق قوانین یا احکام خاص، مالکیت آنها سلب و یا به موجب گواهی سازمان ذی ربط بلاعوض در اختیار وزارتخانه‌ها، مؤسسه‌های دولتی، شهرداری‌ها، نهادهای انقلاب اسلامی یا شرکت‌هایی که صددرصد (۱۰۰٪) سهام آنها متعلق به دولت باشد قرار گیرد، از شمول مالیات بر ارث خارج و در صورتی که بابت سلب مالکیت عوضی داده شود ارزش آن عوض یا اموال سلب مالکیت شده هر کدام کمتر است جزء اموال مشمول مالیات بر ارث محسوب و در هر حال چنانچه مالیاتی اضافه پرداخت شده باشد مسترد خواهد شد. حکم این ماده در مواردی که وارث تمام یا قسمتی از اموال را که جزء ماترک باشد به طور رایگان به یکی از اشخاص مذکور در ماده (۲) این قانون واگذار کنند نیز جاری است.

عوض یا اموال سلب مالکیت شده هر کدام کمتر باشد. جزء اموال مشمول مالیات بر ارث موضوع ردیف‌های مربوط در ماده (۱۷) این قانون محسوب و مشمول مالیات خواهد بود.

ماده ۲۲- حذف شد.

ماده ۲۳- حذف شد.

۱-۴. هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۶/۲/۳ به پیشنهاد شماره ۵۶/۵۸۷۹ مورخ ۱۳۹۶/۱/۲۷ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد تبصره (۱) ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ و ماده (۴۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ - تصوب کرد:

الف - نصاب معاملات موضوع ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات به شرح زیر تعیین می‌شود:

۱- معاملات کوچک: معاملاتی که تا سقف مبلغ دویست و بیست میلیون (۲۲۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال

باشد.

۲- معاملات متوسط: معاملاتی که مبلغ معامله بیشتر از سقف معاملات کوچک بوده و از مبلغ دو میلیارد و دویست میلیون (۲/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال تجاوز نکند.

۳- معاملات بزرگ: معاملاتی که مبلغ برآورد اولیه آنها بیش از دو میلیارد و دویست میلیون (۲/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال باشد.

ب - نصاب معاملات موضوع بند (الف) به مواردی که معامله به صورت مزایده انجام می‌شود، تسری می‌یابد.

۱. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۲) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۲۲- در صورتی که به موجب رأی هیئت حل اختلاف مالیاتی مطالبات متوفی غیر قابل وصول تشخیص داده شود، مطالبات مذکور جزء ماترک منظور نمی‌شود و اگر مالیات آن قبلاً وصول شده باشد مسترد خواهد شد و در صورت وصول احتمالی این گونه مطالبات ورثه ملزم به پرداخت مالیات متعلق خواهند بود. در هر صورت وزارت امور اقتصادی و دارایی از نظر تأمین مالیات متعلق می‌تواند به عنوان ثالث در دعوی مربوط شرکت و یا رأساً اقامه دعوی نماید.

۲. به موجب ماده (۶) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۷۱/۲/۷، این ماده حذف شد.

ماده ۲۴- اموال زیر از شمول مالیات این فصل خارج است:

۱- وجوه بازنشستگی و وظیفه و پس انداز خدمت و مزایای پایان خدمت، مطالبات مربوط به خسارت اخراج، بازخرید خدمت و مرخصی استحقاقی استفاده نشده و بیمه‌های اجتماعی و نیز وجوه پرداختی توسط مؤسسات بیمه یا بیمه‌گزار و یا کارفرما از قبیل **انواع بیمه‌های عمر و زندگی**، خسارت فوت و همچنین دیه و مانند آن‌ها حسب مورد که یک جا و یا به طور مستمر به ورثه متوفی پرداخت می‌گردد.

۲- اموال منقول متعلق به مضمولین بند (۴) ماده (۳۹) قرارداد وین مورخ فروردین ۱۳۴۰ و ماده (۵۱) قرارداد وین مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۴۲ و بند (۴) ماده (۳۸) قرارداد وین مورخ اسفند ماه ۱۳۵۳ با رعایت شرایط مقرر در قرارداد مزبور با شرط معامله متقابل.

۳- اموالی که برای سازمان‌ها و مؤسسه‌های مذکور در ماده (۲) این قانون مورد وقف یا نذر یا حبس واقع گردد به شرط تأیید سازمان‌ها و مؤسسه‌های مذکور.

۲۴- اثاث البیت محل سکونت متوفی

ماده ۲۵- وراثت طبقات اول و دوم نسبت به اموال شهدای انقلاب اسلامی مشمول مالیات بر ارث موضوع این فصل نخواهند بود.

۱. به موجب بند (۴) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب، ۱۳۹۴/۴/۳۱، در بند (۱) ماده (۲۴) عبارت «انواع بیمه‌های عمر و زندگی» جایگزین عبارت «بیمه عمر» شد.
۲. به موجب بند (۴) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن بند (۴) ماده (۲۴) به شرح زیر حذف و متن فوق جایگزین آن شد.
- ۴- هشتاد درصد (۸۰٪) اوراق مشارکت و سپرده‌های متوفی نزد بانک‌های ایرانی و شعب آن‌ها در خارج از کشور و مؤسسه‌های اعتباری غیربانکی مجاز؛ همچنین پنجاه درصد (۵۰٪) ارزش سهام متوفی در شرکت‌هایی که سهام آن‌ها طبق قانون مربوط در بورس پذیرفته شده باشد و چهل درصد (۴۰٪) ارزش سهام یا سهم شرکت متوفی در سایر شرکت‌ها و نیز چهل درصد (۴۰٪) ارزش خالص دارایی متوفی در واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی.

احراز شهادت برای استفاده از مقررات این ماده منوط به تأیید یکی از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و یا بنیاد شهید انقلاب اسلامی حسب مورد می‌باشد.

ماده ۲۶-۱ وارث متوفی (منفرداً یا مجتمعاً) یا ولی یا امین یا قیم یا نماینده قانونی آن‌ها موظف‌اند به منظور کسر هزینه‌های کفن و دفن در حدود عرف و عادات و واجبات مالی و عبادی در حدود قواعد شرعی و دیون محقق متوفی از ماترک موضوع ماده (۱۷) این قانون، ظرف مدت یک سال از تاریخ فوت متوفی اظهارنامه‌ای حاوی کلیه ارقام ماترک با تعیین ارزش روز زمان فوت و تصریح مطالبات و بدهی‌ها طبق فرم نمونه مخصوصی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود به انضمام مدارک زیر به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم نماید:

- ۱- رونوشت یا تصویر گواهی شده اسناد مربوط به بدهی‌ها و مطالبات متوفی؛
- ۲- رونوشت یا تصویر گواهی شده کلیه اوراقی که مثبت حق مالکیت متوفی

۱. به موجب بند (۵) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن ماده (۲۶) به شرح فوق اصلاح و جایگزین متن زیر شد.
 ماده ۲۶- وارث (منفرداً یا مجتمعاً) یا ولی یا امین یا قیم یا نماینده قانونی آن‌ها مکلف‌اند ظرف شش ماه از تاریخ فوت متوفی اظهارنامه‌ای روی نمونه مخصوصی که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود حاوی کلیه ارقام ماترک با تعیین بهای زمان فوت و تصریح مطالبات و بدهی‌هایی که طبق مقررات این فصل قابل احتساب هستند به ضمیمه مدارک زیر به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم و رسید دریافت دارند.
 ۱- رونوشت یا تصویر گواهی شده اسناد مربوط به بدهی و مطالبات متوفی.
 ۲- رونوشت یا تصویر گواهی شده کلیه اوراقی که مثبت حق مالکیت متوفی نسبت به اموال و حقوق مالی است.
 ۳- در صورتی که اظهارنامه از طرف وکیل یا قیم یا ولی داده شود رونوشت یا تصویر گواهی شده وکالت نامه یا قیم نامه.
 ۴- رونوشت یا تصویر گواهی شده آخرین وصیت نامه متوفی اگر وصیت نامه موجود باشد.
 تبصره - تسلیم اظهارنامه با مشخصات مذکور از طرف یکی از وارث، سالب تکلیف سایر ورثه می‌گردد.

نسبت به اموال و حقوق مالی است؛

۳- رونوشت یا تصویر گواهی شده آخرین وصیتنامه متوفی اگر وصیتنامه موجود باشد؛

۴- در صورتی که اظهارنامه از طرف وکیل یا قیم یا ولی داده شود رونوشت یا تصویر گواهی شده وکالت نامه یا قیم نامه؛

۵- رونوشت یا تصویر گواهی فوت از مراجع ذی ربط.

اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است اظهارنامه تسلیمی در مهلت مقرر را رسیدگی و به شرح زیر اقدام کند:

الف- در صورتی که ارزش روز کلیه ماترک متوفی کمتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه کفن و دفن باشد، اموال و دارایی های متوفی مشمول مالیات موضوع ماده (۱۷) این قانون نخواهد شد و مالیات های پرداختی ماده مذکور با ارائه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت کننده مسترد خواهد شد.

ب- در صورتی که ارزش روز ماترک بیشتر از دیون محقق متوفی، واجبات مالی و عبادی و هزینه های کفن و دفن باشد، در این صورت موارد مزبور به ترتیب از ارزش روز اموال و دارایی های موضوع بندهای (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵) ماده (۱۷) این قانون کسر و مازاد ماترک حسب مورد به مأخذ مقرر در ماده مزبور مشمول مالیات خواهد شد و اضافه مالیات های پرداختی موضوع ماده (۱۷) این قانون با ارائه اسناد و مدارک مثبت به پرداخت کننده مسترد خواهد شد.

ج- در صورتی که کل ماترک یا بخشی از آن مطابق بندهای (الف) و (ب) مشمول مالیات نباشد، اداره امور مالیاتی موظف است گواهی لازم مبنی بر بلا مانع بودن ثبت یا انتقال یا پرداخت یا تحویل اموال و دارایی غیر مشمول

متوفی به وراثت را حسب موارد مذکور در ماده (۱۷) این قانون به عنوان مراجع ذی ربط صادر نماید.

تبصره ۱- در صورتی که بدهی متوفی مستند به مدارک و اسناد مثبت قانونی بوده و اصالت آن مورد تأیید اداره امور مالیاتی صلاحیت دار قرار گیرد قابل کسر از ماترک خواهد بود.

تبصره ۲- آیین نامه اجرایی این ماده در مورد نحوه رسیدگی، ارزیابی اموال و دارایی ها و صدور گواهی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۲۷- حذف شد.

ماده ۲۸- حذف شد.

ماده ۲۹- حذف شد.

۱. به موجب بند (۲) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۷) و تبصره آن به شرح زیر حذف شد.

ماده ۲۷- اداره امور مالیاتی صلاحیت دار در مورد ارث، اداره امور مالیاتی است که آخرین اقامتگاه قانونی متوفی در محدوده آن واقع بوده است و اگر متوفی در ایران مقیم نبوده، اداره امور مالیاتی مربوط در تهران خواهد بود.

تبصره - اقامت از نظر این قانون تابع تعاریف مقرر در قانون مدنی می باشد.

۲. به موجب بند (۲) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۸) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۲۸- مشمولین مالیات بر ارث مکلف اند مالیات متعلق را بر اساس اظهارنامه تا سه ماه پس از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به رسم علی الحساب پرداخت و رسید دریافت دارند. تبصره - اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است پس از رسیدگی و قطعی شدن مالیات و پرداخت آن مفصلاً حساب مالیاتی را حداکثر ظرف مهلت یک هفته طبق مقررات این قانون صادر و به ذی نفع تسلیم نماید.

۳. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۲۹) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۲۹- سازمان امور مالیات کشور مکلف است به منظور اجرای صحیح مقررات مالیات بر ارث، دفتر مرکزی ارث را در تهران تشکیل دهد. ادارات امور مالیاتی مکلف اند اظهارنامه های دریافتی

ماده ۳۰-^۱ حذف شد.

ماده ۳۱-^۲ حذف شد.

→ را ظرف مدت یک هفته پس از دریافت به دفتر مذکور ارسال نمایند. دفتر مرکزی ارث اظهارنامه‌های واصله را ثبت و ممهور و ظرف یک ماه جهت اقدامات قانونی بعدی به اداره امور مالیاتی مربوط اعاده خواهد نمود.

در صورتی که برای یک متوفی اظهارنامه‌های متعددی واصل شده باشد، دفتر مرکزی ارث اظهارنامه‌های مذکور را به اداره امور مالیاتی که اولین اظهارنامه را به دفتر مزبور فرستاده است ارسال و مراتب را به سایر ادارات امور مالیاتی ذی‌ربط اعلام خواهد نمود.

۱. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۰) و تبصره آن به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۰- اداره امور مالیاتی مربوط مکلف است اظهارنامه مؤدیان را طبق مقررات این فصل رسیدگی و ارزش اموال را تشخیص و به شرح زیر عمل کند:

الف) در صورتی که جمع ارزش اموال مشمول مالیات اظهار شده در اظهارنامه با ارزش تعیین شده همان اموال توسط اداره امور مالیاتی بیش از پانزده درصد (۱۵٪) اختلاف نداشته باشد، اظهارنامه را قطعی تلقی و مراتب را ظرف شش ماه به مودی ابلاغ نماید.

ب) در صورتی که اختلاف بیش از پانزده درصد (۱۵٪) باشد و همچنین در مواردی که وراثت یا نماینده قانونی آن‌ها و سایر کسانی که طبق مقررات این قانون مکلف به دادن اظهارنامه هستند از تسلیم اظهارنامه خودداری کنند یا در اظهارنامه قسمتی از اموال را ذکر نمایند مالیات متعلق را بر طبق مقررات این قانون تشخیص و به مودی ابلاغ کند.

تبصره - هرگاه وراثت ظرف یک ماه از تاریخ اخطار کتبی اداره امور مالیاتی از ارائه اموال به منظور ارزیابی خودداری نمایند اداره امور مالیاتی نسبت به تعیین بهای اموال رأساً اقدام خواهد نمود.

۲. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۱) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۱- اداره امور مالیاتی مکلف است پس از تسلیم اظهارنامه از طرف وراثت یا نماینده قانونی آن‌ها در صورت درخواست کتبی ظرف یک هفته گواهی نامه متضمن رونوشت مصدق ریز ماترک را که در اظهارنامه نوشته شده صادر و به مودی تسلیم نماید. این گواهی نامه فقط از نظر صدور برگ حصر وراثت معتبر است. رسیدگی به تقاضای حصر وراثت در دادگاه‌ها موقوف به ارائه گواهی نامه مذکور در این ماده خواهد بود و مدیران دفتر دادگاه‌های صادرکننده تصدیق حصر وراثت موظف‌اند رونوشت گواهی شده آن را ظرف پانزده روز از تاریخ صدور به اداره امور مالیاتی محل بفرستند

ماده ۳۲-^۱ حذف شد.

ماده ۳۳- مأموران کنسولی ایران در خارج از کشور موظفاند ظرف سه ماه از تاریخ اطلاع از وقوع فوت اتباع ایرانی مراتب را ضمن ارسال کلیه اطلاعات در مورد ماترک آنان اعم از منقول یا غیر منقول واقع در کشور محل مأموریت خود، با تعیین مشخصات و ارزش آنها، از طریق وزارت امور خارجه به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام نمایند.

تبصره - آیین نامه اجرایی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و امور خارجه تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۴-^۲ اشخاص زیر مجاز نیستند قبل از اخذ گواهی پرداخت مالیات

۱. به موجب بند (۲) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۲) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۲- مأخذ ارزیابی املاک اعم از عرصه یا اعیان، ارزش معاملاتی ملک با رعایت تبصره (۱) ماده (۵۹) این قانون در زمان فوت بوده و مأخذ ارزیابی سایر اموال و حقوق مالی متوفی، ارزش آنها در تاریخ فوت خواهد بود.

تبصره ۱- اثاث البیت محل سکونت از نظر مالیاتی جزء ماترک متوفی محسوب نخواهد شد.
تبصره ۲- در مورد ساختمان‌هایی که با توجه به نوع مصالح یا طرز معماری خاص دارای ارزش فوق العاده هستند ارزش معاملاتی اعیانی ملاک نبوده و اداره امور مالیاتی مکلف است در این مورد و همچنین در ارزیابی جواهر و اشیای نفیس از نظر کارشناس یا کارشناسان و متخصص یا متخصصین ذی ربط استفاده کند.

تبصره ۳- در مواردی که منفعت مال مورد وصیت یا نذر واقع می‌شود و همچنین در حبس چنانچه پس از انقضای مدت، اصل مال عاید وراثت شود ارزش مال مورد وصیت و نذر و حبس، به تاریخ حین الفوت مورث با رعایت مسلوب المنفعه بودن آن تقویم و به سهم الارث وراثتی که مال عاید آنها می‌شود اضافه و مشمول مالیات بر ارث خواهد بود.

تبصره ۴- حقوق ناشی از عقود اجاره به شرط تملیک با بانک‌ها نسبت به عرصه و اعیان املاک براساس ارزش معاملاتی حین الفوت متوفی محاسبه خواهد شد.

۲. به موجب بند (۶) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن ماده (۳۴)، به شرح زیر حذف و متن فوق جایگزین آن شد.

ماده ۳۴- بانک‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات و اشخاصی که اموالی از متوفی نزد خود دارند مکلفاند

مربوط موضوع این قانون، اموال و دارایی‌های متوفی را به وراثت یا موصی‌له تسلیم کنند و یا به نام آنها ثبت و یا معاملاتی راجع به اموال و دارایی‌های مزبور انجام دهند:

۱- بانک‌ها و سایر مؤسسات مالی و اعتباری، شرکت‌ها، مؤسسات، نهادهای عمومی غیردولتی و سایر اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی که وجوه نقد یا سفته یا جواهر و یا هر نوع مال دیگر از متوفی نزد خود دارند.

۲- ادارات ثبت اسناد و املاک موقعی که مال غیر منقول را به اسم وراثت یا موصی‌له ثبت می‌نمایند.

۳- دفاتر اسناد رسمی موقعی که می‌خواهند تقسیم‌نامه یا هر نوع معامله وراثت راجع به اموال و دارایی‌های متوفی را ثبت نمایند.

۴- شرکت‌هایی که متوفی در آنها مالک سهام یا سهم‌الشرکه می‌باشد.

۵- شرکت‌های کارگزاری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری و سایر نهادهای مالی

۶- صندوق‌های دادگستری و صندوق‌های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور اشخاص مذکور در بندهای یاد شده (به استثنای اشخاص موضوع بندهای (۲) و (۶) این ماده و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) این قانون) در صورت تخلف علاوه بر اینکه تا معادل ارزش مال مشمول وراثت نسبت به پرداخت مالیات و جرایم متعلق مسئولیت تضامنی دارند، مشمول جریمه‌ای به میزان دو برابر مالیات متعلق نیز خواهند بود. در مورد بانک‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی، متخلف و شرکا و معاونان وی در تخلف نیز مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

→ ظرف یک ماه از تاریخ اطلاع از فوت، صورت آن اموال اعم از وجوه نقد یا سفته یا جواهر و نیز مقدار سهام یا سهم‌الشرکه متوفی را تنظیم و به اداره امور مالیاتی محل تسلیم نمایند، و همچنین موظف‌اند در صورت مراجعه اداره امور مالیاتی، دفاتر و اسناد مورد نیاز را برای رسیدگی در اختیار آنها بگذارند.

محاکم دادگستری، ادارات اجرای احکام دادگستری، ادارات ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان اوقاف و امور خیریه و اداره سرپرستی صغار و محجورین، صندوق‌های دادگستری، صندوق‌های ادارات ثبت اسناد و املاک کشور و اشخاص موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۲) این قانون در صورتی که در حیطه وظایف قانونی خود حکمی را در خصوص اموال و دارایی‌های متوفی صادر یا اجراء نمایند، موظف‌اند رونوشت یا تصویر آن حکم را ظرف مهلت ده روز حسب مورد پس از صدور یا اجراء به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال کنند.

کارکنان مقصر کلیه اشخاص حقوقی مذکور، در صورت عدم ارسال حکم یا عدم اخذ مفاصای مالیاتی، علاوه بر مجازات مربوط به تخلفات اداری و قانونی دستگاه مربوط به خود، مکلف به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارت وارده به دولت با اقامه دعوی از طرف سازمان امور مالیاتی کشور به موجب حکم مراجع قضائی ذی‌ربط خواهند بود. این حکم در مورد شرکا و معاونان متخلفان مذکور نیز مجری است.

تبصره ۱- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند اشخاصی را که اموال موضوع بند (۱) ماده (۱۷) این قانون را نزد خود دارند مکلف نماید قبل از پرداخت یا تحویل اموال مزبور به وراث، مالیات متعلق را کسر و تا آخر ماه بعد از پرداخت به حساب سازمان امور مالیاتی کشور واریز و مابقی آن را به وراث یا ذی‌نفعان دیگر پرداخت نمایند. در این صورت اشخاص مذکور مکلف‌اند مشخصات وراث یا ذی‌نفعان دیگر و مبالغ پرداختی را ظرف مدت مذکور به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام کنند.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۳۵-^۱ حذف شد.

ماده ۳۶-^۲ حذف شد.

ماده ۳۷-^۳ حذف شد.

ماده ۳۸-^۴ اموالی که به موجب نذر یا وصیت حسب مورد به وراث منتقل

۱. به موجب بند (۶) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۵) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۵- ادارات ثبت اسناد و املاک موقعی که مال غیر منقول را به اسم وراث یا موصی له ثبت می‌نمایند، همچنین کلیه دفاتر اسناد رسمی در موقعی که می‌خواهند تقسیم‌نامه یا هر نوع معامله وراث راجع به ماترک را ثبت کنند، باید گواهی نامه اداره امور مالیاتی صلاحیت دار را مبنی بر عدم شمول مالیات یا این که مالیات متعلق کلاً پرداخت یا ترتیب یا تضمین لازم برای پرداخت آن داده شده است مطالبه نمایند و قبل از ارائه این گواهی نامه مجاز به ثبت نیستند.

۲. به موجب بند (۶) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۶) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۶- بانک‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات و اشخاصی که وجوه نقد یا سفته یا جواهر یا سهام یا سهم الشرکه و یا هر نوع مال دیگر از متوفی نزد خود دارند مجاز نخواهند بود آن را به وراث یا وصی حسب مورد تسلیم و یا به نام آنان ثبت نمایند مگر این که گواهی نامه موضوع قسمت اخیر ماده (۳۵) این قانون ارائه گردد.

۳. به موجب بند (۶) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۳۷) به شرح زیر حذف شد.

ماده ۳۷- در صورتی که به موجب احکام دادگاه‌ها بر اساس حقوق مالی متوفی مالی به ورثه برسد، مدیران دفتر دادگاه‌ها مکلف‌اند رونوشت حکم را به اداره امور مالیاتی مربوط ارسال دارند تا در صورتی که قبلاً مالیات آن وصول نشده باشد اقدام به مطالبه مالیات گردد. این حکم در مواردی که اسناد و مدارک تازه‌ای مربوط به دارایی متوفی به دست آید نیز جاری خواهد بود. در صورتی که پس از قطعیت مالیات اسناد و مدارک تازه‌ای مربوط به بدهی متوفی یا عدم تعلق دارایی به وی ارائه گردد و در محاسبه مالیات مؤثر باشد پرونده امر جهت صدور رأی مقتضی به هیئت حل اختلاف مالیاتی ارسال و طبق رأی هیئت، اقدام خواهد شد.

۴. به موجب بند (۷) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، متن ماده (۳۸) و تبصره‌های آن به شرح زیر حذف و متن فوق جایگزین شد.

ماده ۳۸- اموالی که به موجب وقف یا حبس یا نذر یا وصیت منتقل می‌شود، در صورتی که از موارد معافیت مذکور در بند (۳) ماده (۲۴) این قانون نباشد و یا مشمول مقررات فصل مالیات بردرآمد اتفاقی نگردد، به شرح زیر مشمول مالیات است:

می‌شود به نرخ مذکور در ماده (۱۷) این قانون و در صورتی که به غیر وراثت به استثنای اشخاص مذکور در بند (۳) ماده (۲۴) این قانون، منتقل شود مشمول مالیات بر درآمد اتفاقی خواهد بود.

در مواردی که منافع مالی، مورد نذر یا وصیت باشد و همچنین منافع مالی که مورد وقف و حبس است، اشخاص منتفع از منافع به استثنای اشخاص مذکور در بند (۳) ماده (۲۴) این قانون نسبت به منافع هر سال مشمول مالیات بر درآمد خواهند بود.

تبصره - مال مورد وصیت وقتی مشمول مالیات خواهد بود که وصیت با فوت موصی قطعی شده باشد.

ماده ۳۹- در مورد وقف، متولی و در مورد حبس و نذر، حبس و نذرکننده و در مورد وصیت، وصی مکلف‌اند حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ وقوع عقد یا فوت موصی، حسب مورد، اظهار نامه‌ای روی نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود حاوی مشخصات و ارزش مال مورد وقف یا

→ الف) در مورد وقف و حبس، منافع مال هر سال مشمول مالیات به نرخ مقرر در ماده (۱۳۱) این قانون خواهد بود.

ب) در نذر و وصیت چنانچه منافع مورد نذر و وصیت باشد، به شرح بند الف) فوق و در صورتی که عین مال مورد نذر و وصیت باشد، ارزش مال طبق مقررات این فصل تعیین و یک جا به نرخ مقرر برای وراثت طبقه دوم مشمول مالیات خواهد بود.

تبصره ۱- مال مورد وصیت وقتی مشمول مالیات خواهد بود که وصیت با فوت موصی قطعی شده باشد.

تبصره ۲- اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار در مورد وقف و حبس و نذر و وصیت اداره امور مالیاتی ای است که محل اقامت متولی یا حبس و نذرکننده یا موصی در محدوده آن واقع است و در صورتی که افراد مذکور مقیم ایران نباشند اداره امور مالیاتی مربوط در تهران خواهد بود.

تبصره ۳- دفاتر اسناد رسمی و ادارات ثبت اسناد و محاکم دادگستری و سازمان اوقاف و امور خیریه و اداره سرپرستی صغار و محجورین و همچنین بانک‌ها و سایر مؤسسات مجاز نخواهند بود به مفاد وصیت نامه‌ای ترتیب اثر دهند مگر این که گواهی نامه اداره امور مالیاتی مبنی بر اینکه وصیت نامه مذکور از طرف وصی یا وراثت به اداره امور مالیاتی صلاحیت‌دار تسلیم شده است ارائه گردد.

حبس یا نذر یا وصیت به انضمام اسناد مربوطه به اداره امور مالیاتی صلاحیت دار تسلیم و رسید دریافت دارند^۱ مالیات متعلق را حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه پرداخت کنند.^۲

تبصره-۳ در مواردی که موضوع وقف یا حبس یا نذر یا وصیت از مصادیق بند (۳) ماده (۲۴) این قانون یا مشمول مقررات فصل مالیات بر درآمد اتفاقی باشد واقف یا متولی، یا حبس و نذرکننده یا وصی حسب مورد مکلفاند مشخصات اموال مورد وقف یا حبس یا نذر یا وصیت و مشخصات ذی نفع را روی نمونه‌ای که از طرف سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود درج و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ وقوع عقد یا فوت موصی به اداره امور مالیاتی صلاحیت دار تسلیم کنند و رسید دریافت دارند.

ماده ۴۰- حذف شد.

۱. به موجب بند (۸) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ ماده (۳۹) قانون عبارت «و همچنین در صورتی که مورد از مصادیق بند (الف) ماده (۳۸) این قانون باشد، مالیات منافع هر سال را تا آخر تیر ماه سال بعد و چنانچه مورد از مصادیق اخیر بند (ب) ماده مزبور باشد،» حذف شد.

۲. به موجب بند (۸) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ عبارت «و یا از تسهیلات مذکور در ماده (۴۰) و (۴۱) استفاده نمایند» حذف شد.

۳. به موجب بند (۸) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ تبصره ماده (۳۹) قانون به شرح فوق جایگزین متن زیر شد.

تبصره - در مواردی که موضوع وقف یا حبس یا نذر یا وصیت از مصادیق بند (۳) ماده (۲۴) این قانون و یا مشمول مقررات فصل مالیات بر درآمد اتفاقی باشد متولی، یا حبس و نذرکننده، یا وصی، حسب مورد، مکلفاند مشخصات اموال مورد وقف یا حبس یا نذر یا وصیت و مشخصات ذی نفع را روی نمونه‌ای که از طرف وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود درج و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ وقوع عقد یا فوت موصی به اداره امور مالیاتی صلاحیت دار تسلیم و رسید دریافت دارند.

۴. به موجب بند (۶) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ ماده (۴۰) قانون به شرح زیر حذف شد.

ماده ۴۰- در صورتی که مشمولان مالیات این فصل قادر به پرداخت تمام یا قسمتی از مالیات خود نباشد سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند با اخذ تضمین معتبر قرار تقسیط آن را تا مدت سه سال

ماده ۴۱- حذف شد.^۱

ماده ۴۲- حذف شد.^۲

ماده ۴۳- حذف شد.^۳

- از تاریخ قطعی شدن مالیات متعلق بدهد و در صورتی که دادن تضمین و تقسیط برای وراث مقدور نباشد می‌توانند طبق ماده (۴۱) این قانون عمل کنند.
۱. به موجب بند (۶) ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۴۱) قانون و تبصره آن به شرح زیر حذف شد.
- ماده ۴۱- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند در صورتی که جزء ماترک، وجوه نقد موجود نباشد به تقاضای کتبی وراث معادل مالیات متعلق، مالی را اعم از منقول یا غیرمنقول از ماترک با توافق وراث انتخاب و به قیمتی که مبنای محاسبه مالیات بر ارث قرار گرفته است به جای مالیات قبول کند.
- تبصره- در صورتی که در اجرای این ماده مالی به جای مالیات قبول شود، انتقال آن به وزارت امور اقتصادی و دارایی مشمول هیچ‌گونه مالیاتی نخواهد بود.
۲. به موجب بند (۶) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۴۲) قانون به شرح زیر حذف شد.
- ماده ۴۲- در صورتی که جز ماترک متوفی کارخانه یا کارگاه تولیدی یا واحدهای کشاورزی باشد و ارزش سایر اموال متوفی تکافوی مالیات ارث متعلق به ماترک را نکند، پس از وصول مالیات از محل سایر اموال نسبت به مازاد مالیات و همچنین در مواردی که ماترک منحصر به کارخانه یا کارگاه تولیدی یا واحدهای کشاورزی باشد سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است در صورت تقاضای وراث با تقسیط مالیات در مدت مناسبی موافقت نماید.
۳. به موجب بند (۶) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، ماده (۴۳) قانون به شرح زیر حذف شد.
- ماده ۴۳- در صورتی که بانک‌ها و شرکت‌ها و مؤسسات و اشخاصی که مالی از متوفی نزد خود دارند از اجرای مواد (۳۴ و ۳۶) این قانون تخلف نمایند، علاوه بر این که تا معادل ارزش مالی که نزد آن‌ها بوده با وراث نسبت به پرداخت مالیات و جرایم متعلق مسئولیت تضامنی دارند، مشمول جریمه‌ای معادل پنج درصد (۵٪) قیمت مال نیز خواهند بود، در مورد بانک‌ها و شرکت‌های دولتی و مؤسسات دولتی، متخلف و شرکا و معاونان وی در تخلف نیز مسئولیت تضامنی خواهند داشت.

فصل پنجم: حق تمبر

ماده ۴۴- از هر برگ چک که از طرف بانک‌ها چاپ می‌شود در موقع چاپ دویست (۲۰۰) ریال حق تمبر اخذ می‌شود.

ماده ۴۵- از اوراق مشروحه^۱ زیر نسبت به مبلغ آن‌ها معادل نیم در هزار^۱ حق تمبر اخذ می‌شود:

برات؛ فته طلب (سفته) و نظایر آن‌ها.

تبصره- حق تمبر مقرر در این ماده بابت کمتر از (۱۰۰۰) هزار ریال معادل حق تمبر (۱۰۰۰) هزار ریال خواهد بود.

ماده ۴۶-^۲ از کلیه اسناد تجاری قابل انتقال که در ایران صادر و یا معامله و مورد استفاده قرار داده می‌شود (به استثنای اوراق مذکور در مواد ۴۵ و ۴۸ این قانون) و اسناد کاشف از حقوق مالکیت نسبت به مال التجاره از قبیل بارنامه هوایی و دریایی و همچنین اوراق بیمه مال التجاره پنج هزار (۵۰۰۰) ریال و بارنامه زمینی و صورت وضعیت مسافری یک هزار (۱۰۰۰) ریال حق تمبر دریافت خواهد شد. مؤسسه‌های حمل و نقل، مسئول تنظیم دقیق بارنامه هستند و باید هویت و نشانی صحیح صاحب کالا و سایر اطلاعات مربوط را

۱. به موجب بند (۹) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، عبارت «سه در هزار» به عبارت «نیم در هزار» تغییر یافت.

۲. به موجب ماده (۱۴) قانون اصلاح مواد از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، یک تبصره به این ماده الحاق شد.

در آن درج نمایند و نسخ کافی اوراق مذکور را حداقل تا پنج سال از تاریخ صدور نگاهداری کنند.

تبصره - از اوراق و مدارک زیر به شرح مقرر در این تبصره حق تمبر اخذ می‌شود:

۱- از کارت معافیت هر یک از مشمولان که به انحای مختلف از انجام دادن خدمت و وظیفه معاف می‌شوند، بابت صدور کارت معافیت مذکور، مبلغ ده هزار (۱۰،۰۰۰) ریال.

۲- از هر گونه گواهینامه رانندگی بین‌المللی مبلغ پنجاه هزار (۵۰،۰۰۰) ریال.

۳- از هر پلاک ترانزیت انواع خودرو و همچنین از شماره‌گذاری هر وسیله نقلیه که به صورت موقت وارد کشور می‌شود مبلغ دویست هزار (۲۰۰،۰۰۰) ریال.

۴- از گواهینامه رانندگی انواع خودرو به ازای هر سال مدت اعتبار مبلغ یک هزار (۱۰۰۰) ریال

۵- از کارنامه و گواهی‌نامه دانش‌آموزان دوره ابتدایی، راهنمایی و متوسطه مبلغ یک هزار (۱۰۰۰) ریال.

۶- از دانش‌نامه و گواهی دانش‌نامه کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترا و بالاتر مبلغ ده هزار (۱۰،۰۰۰) ریال.

۷- از گواهی ارزش تحصیلی دوره‌های ابتدایی، راهنمایی و متوسطه خارجی مبلغ بیست هزار (۲۰،۰۰۰) ریال.

۸- از گواهی ارزش تحصیلی دوره‌های فنی و حرفه‌ای و دانشگاهی خارجی مبلغ پنجاه هزار (۵۰،۰۰۰) ریال.

۹- از پروانه مامایی یا مدرک تحصیلی دوره کاردانی و دندانپزشکی تجربی مبلغ بیست هزار (۲۰،۰۰۰) ریال.

۱۰- از پروانه مشاغل پزشکی، دندانپزشکی، پیراپزشکی، دامپزشکی و داروسازی مبلغ یکصد هزار (۱۰۰،۰۰۰) ریال.

۱۱- از جواز تأسیس، کارت شناسایی واحدهای تولیدی و معدنی، کارت بازرگانی، پروانه وکالت و کارشناسی و سایر پروانه‌های کسب و کار، بابت صدور مبلغ یکصد هزار (۱۰۰،۰۰۰) ریال و بابت تجدید آن‌ها مبلغ پنجاه هزار (۵۰،۰۰۰) ریال

ماده ۴۷- از کلیه قراردادهای و اسناد مشابه آن‌ها به شرح زیر که بین بانک‌ها و مشتریان آن‌ها مبادله یا از طرف مشتریان تعهد می‌شود، در صورتی که در دفاتر اسناد رسمی ثبت نشود، معادل ده هزار (۱۰،۰۰۰) ریال حق تمبر اخذ می‌شود:

۱- برگ قبول شرایط عمومی حساب جاری؛

۲- قرارداد وام یا اعطای تسهیلات از هر نوع که باشد و نیز اوراق و فرم‌های تعهد آوری که بانک‌ها به نام‌های مختلف در موقع انجام معاملات به امضای مشتریان خود می‌رساند؛

۳- قراردادهای انواع سپرده‌های سرمایه‌گذاری؛

۴- وکالت نامه‌های بانکی که در دفتر بانک تنظیم می‌شود و مشتریان حق امضای خود را به دیگری واگذار می‌نمایند؛

۵- قراردادهای دیگری که بین بانک‌ها و مشتریان منعقد می‌شود و طرفین تعهدات و مسئولیت‌هایی را به عهده می‌گیرند و به امور مذکور در این ماده مرتبط می‌شود؛

۶- ضمانت‌نامه‌های صادره از طرف بانک‌ها؛

۷- تقاضای صدور ضمانت‌نامه در صورتی که تقاضا از طرف بانک قبول شده و ضمانت‌نامه صادر گردد؛

۸- تقاضای گشایش اعتبار اسنادی برای داخله ایران یا برای کشورهای

خارج در صورتی که تقاضا از طرف بانک قبول شده و اعتبار اسنادی گشایش یابد.

ماده ۴۸-^۱ سهام و سهم‌الشرکه کلیه شرکت‌های ایرانی موضوع قانون تجارت به استثنای شرکت‌های تعاونی بر اساس ارزش اسمی سهام یا سهم‌الشرکه به قرار نیم در هزار^۲ مشمول حق تمبر خواهد بود. کسور صد (۱۰۰) ریال هم صد (۱۰۰) ریال محسوب می‌شود.

تبصره - حق تمبر سهام و سهم‌الشرکه شرکت‌ها باید ظرف دو ماه از تاریخ ثبت قانونی شرکت و در مورد افزایش سرمایه و سهام اضافی از تاریخ ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت‌ها از طریق ابطال تمبر پرداخت شود. افزایش سرمایه در مورد شرکت‌هایی که قبلاً سرمایه خود را کاهش داده‌اند تا میزانی که حق تمبر آن پرداخت شده است، مشمول حق تمبر مجدد نخواهد بود^۳.

ماده ۴۹-^۴ در صورتی که اسناد مشمول حق تمبر موضوع مواد (۴۵، ۴۶، ۴۷ و ۴۸) این قانون در ایران صادر شده باشد صادرکنندگان باید تمبر مقرر را بر روی آن‌ها الصاق و ابطال نمایند و هر گاه اسناد مذکور در خارج از کشور صادر شده باشد اولین شخصی که اسناد مزبور را متصرف می‌شود باید قبل از هر نوع امضا اعم از ظهن‌نویسی یا معامله یا قبولی یا پرداخت به ترتیب فوق عمل نماید و در هر صورت کلیه مؤسسات یا اشخاصی که در ایران اسناد مذکور را معامله یا دریافت یا تأدیه می‌نمایند متضامناً مسئول پرداخت حقوق مقرر خواهند بود.

۱. به موجب ماده (۱۶) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، تبصره‌های (۲) و (۳) این ماده حذف شد.

۲. به موجب بند (۱۰) از ماده واحده قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱، عبارت «دو در هزار» به عبارت «نیم در هزار» تغییر یافت.

۳. به موجب قانون رفع موانع تولید و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ برخی از شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس از پرداخت حق تمبر این ماده معاف شده‌اند - رجوع شود به ماده (۲۷) آن قانون در پیوست این کتاب - گ.

ماده ۵۰- وزارت امور اقتصادی و دارایی مجاز است سفته و برات و بارنامه و اوراق دیگر مشمول حق تمبر را چاپ و در دسترس متقاضیان بگذارد. وزارت امور اقتصادی و دارایی می تواند در مواردی که مقتضی بداند به جای الصاق و ابطال تمبر به دریافت حق تمبر در قبال صدور قبض مالیات اکتفا نماید.

ماده ۵۱- در صورت تخلف از مقررات این فصل، متخلف علاوه بر اصل حق تمبر، معادل دو برابر آن جریمه خواهد شد.

باب سوم

مالیات بر درآمد

فصل اول: مالیات بر درآمد املاک

ماده ۵۲-^۱ درآمد شخص حقیقی یا حقوقی ناشی از واگذاری حقوق خود نسبت به املاک واقع در ایران پس از کسر معافیت‌های مقرر در این قانون مشمول مالیات بر درآمد املاک می‌باشد.

ماده ۵۳-^۲ درآمد مشمول مالیات املاکی که به اجاره واگذار می‌گردد عبارت است از کل مال الاجاره، اعم از نقدی و غیرنقدی، پس از کسر بیست و پنج درصد (۲۵٪) بابت هزینه‌ها و استهلاکات و تعهدات مالک نسبت به مورد اجاره. درآمد مشمول مالیات در مورد اجاره دست اول املاک مورد وقف یا حبس بر اساس این ماده محاسبه خواهد شد.

در رهن تصرف، راهن طبق مقررات این فصل مشمول مالیات خواهد بود. هرگاه موجر مالک نباشد، درآمد مشمول مالیات وی عبارت است از

۱. به موجب ماده (۱۷) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، تبصره ذیل این ماده حذف شد.

۲. به موجب ماده (۱۸) قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷، تبصره‌های (۱)، (۹) و (۱۰) این ماده اصلاح و یک عبارت از متن قبلی تبصره (۲) آن حذف شد، و تبصره (۱۱) به این ماده الحاق گردید.

مابه‌التفاوت اجاره دریافتی و پرداختی بابت ملک مورد اجاره.

حکم این ماده در مورد خانه‌های سازمانی متعلق به اشخاص حقوقی در صورتی که مالیات آن‌ها طبق دفاتر قانونی تشخیص شود جاری نخواهد بود.

تبصره ۱- محل سکونت پدر یا مادر یا همسر یا فرزند یا اجداد و همچنین محل سکونت افراد تحت تکفل مالک اجاری تلقی نمی‌شود مگر این که به موجب اسناد و مدارک ثابت گردد که اجاره پرداخت می‌شود. در صورتی که چند واحد مسکونی، محل سکونت مالک و یا افراد مزبور باشد یک واحد برای سکونت مالک و یک واحد مسکونی برای هر یک از افراد مذکور به انتخاب مالک از شمول مالیات موضوع این بخش خارج خواهد بود.

تبصره ۲- املاکی که مجاناً در اختیار سازمان‌ها و مؤسسات موضوع ماده (۲) این قانون قرار می‌گیرد غیراجاری تلقی می‌شود.

تبصره ۳- از نظر مالیات بر درآمد اجاره املاک هر واحد آپارتمان یک مستغل محسوب می‌شود.

تبصره ۴- در مورد املاکی که با ائانه یا ماشین‌آلات به اجاره واگذار می‌شود، درآمد ناشی از اجاره ائانه و ماشین‌آلات نیز جزء درآمد ملک محسوب و مشمول مالیات این فصل می‌شود.

تبصره ۵- مستحدثاتی که طبق قرارداد از طرف مستأجر در عین مستأجره به نفع موجر ایجاد می‌شود، بر اساس ارزش معاملاتی روز تحویل مستحدثه به موجر تقویم و پنجاه درصد (۵۰٪) آن جزء درآمد مشمول مالیات اجاره سال تحویل محسوب می‌گردد.

تبصره ۶- هزینه‌هایی که به موجب قانون یا قرارداد به عهده مالک است و از طرف مستأجر انجام می‌شود و همچنین مخارجی که به موجب قرارداد انجام آن از طرف مستأجر تقبل شده در صورتی که عرفاً به عهده مالک باشد،